

Driftsoperatører for ordinære mottak  
Ordinære mottak

DERES REF

VÅR REF  
00/01788

DATO  
9. mai 2006

## FØRINGER FOR MOTTAKENES PLANARBEID FOR 2002

I mottakenes planarbeid for 2002 skal *differensierte tilbud* og *beboermedvirkning* legges til grunn for all oppgaveløsning. *Mottakenes bosettingsarbeid, målrettet kvalifisering og informasjonsarbeid* er satsingsområder for 2002. Utover de konkrete føringene forutsettes det at mottakene planlegger sin virksomhet i henhold til målsettingene i Driftsreglementet del A og i henhold til kravene til mottaksarbeidet slik de framgår av del B.

Vedlagt følger planskjemaer som viser hvilke områder UDI krever planlegging og rapportering på, samt skjema for egenplanlegging. I tillegg vedlegges plankalender for 2002.

### *Differensierte tilbud*

Mottakene har en variert beboergruppe, med ulik bakgrunn, ulike behov, forutsetninger og interesser. Mottakene skal derfor legge til rette for at tilbudet i mottak er tilpasset behovene til de beboerne som til en hver tid bor i mottak. Mottakene skal sikre at:

- enslige mindreårige gis et tilbud som er i tråd med "Faglige retningslinjer for arbeidet med enslige mindreårige i statlige mottak"
- barn og unge kan delta i aktiviteter sammen med norske barn i lokalsamfunnet
- helsepersonell koples inn slik at personer med helseproblemer får et adekvat tilbud
- lengeventende får et tilbud som bidrar til aktivitet og deltakelse på ulike samfunnsarenaer
- kvinner kan etablere egne kvinnegrupper og ha egne oppholdsrom samt sikres mot uønsket oppmerksomhet fra menn

## ***Beboermedvirkning***

Deltakelse, medvirkning og innflytelse er viktig for å kunne opprettholde en meningsfull tilværelse i mottaksfasen. Beboermedvirkning har vært prioritert i en årrekke og har medført at nye tiltak og metodiske tilnærminger er utviklet og tatt i bruk. Mottakene har kommet langt når det gjelder delegering av konkrete oppgaver knyttet til driften. Kravet om at beboermedvirkning skal være et perspektiv på alle deler av mottaksdriften, forutsetter at følgende ivaretas bedre og prioriteres:

- vektlegge tiltak som bidrar til at beboere får medbestemmelse/innflytelse i planleggingen av mottaksdriften
- legge til rette for at kvinner i større grad deltar i driften av mottakene og at de er representert i samarbeidsrådet

## **Satsingsområder**

Hensikten med å peke ut satsingsområder er å sikre at områdene prioriteres og at det utvikles tiltak og metoder som bidrar til bedre oppgaveløsning. Alle satsingsområdene er utviklingsoppgaver hvor det er viktig at tiltak og metoder systematiseres, evalueres og videreformidles.

Det er en tett kopling mellom de ulike satsingsområdene, noe som framgår av det nylig utarbeidede dokumentet "Bosettingsveileder for statlige mottak", der alle satsingsområdene er omtalt. Hensikten med veilederen er å gi mottakene metoder og verktøy for å fremme rask og god bosetting. Den omtaler roller i og rutiner for bosettingsarbeidet samt forslag til innhold og metoder i mottakenes bosettingsforberedende arbeid. Bosettingsveilederen med retningslinjer vil bli sendt mottakene innen 1. november 2001.

## ***Mottakenes bosettingsarbeid***

På bakgrunn av de gode erfaringene UDI har gjort med å involvere mottakene i praktisk bosettingsarbeid i regionene Nord, Vest og Midt-Norge, skal alle mottakene involveres i dette arbeidet fra 01.01.02.

**Mål for bosettingsarbeidet:** bidra til rask og god bosetting

Mottakene skal

- gi bosettingsforberedende informasjon jf. "Bosettingsveileder for statlige mottak"
- bidra til en frivillig kopling mellom beboer og kommune iht. regionkontorets retningslinjer
- legge til rette for at beboerne kan aktivisere seg i egen bosettingssak
- utvikle, systematisere og formidle tiltak og metoder som benyttes i kontakt med kommuner samt i koplingsarbeidet mellom beboer og kommune

## ***Målrettet kvalifisering***

Beboerne får tilbud om en rekke kvalifiserende tiltak i mottaksfasen som bl.a. norskopplæring og informasjon om det norske samfunnet generelt og arbeidslivet spesielt. Målrettet kvalifisering dreier seg om å relatere tiltakene til beboernes kvalifiseringsønsker og -mål. Tiltakene skal være individuelt tilpasset. Det betyr at tiltakene skal være i tråd med den enkelte beboeres mål, behov og forutsetninger. For de fleste beboere vil norskopplæring og samfunnsinformasjon være de viktigste kvalifiseringstiltakene i mottaksfasen, men for noen kan kurs, hospitering og arbeidspraksis være aktuelle tiltak. Kravene nedenfor er en videreføring og konkretisering av føringene for 2001.

**Mål for kvalifiseringsarbeidet:** strukturere og målrette tiltak som kan gjøre beboeren mest mulig selvhjulpen i Norge eller etter en retur til hjemlandet

Mottakene skal

- kartlegge formell og uformell kompetanse
- kartlegge kvalifiseringsønsker og -mål
- bistå beboeren i å lage en kvalifiseringsplan som skal revideres ved behov.  
Kvalifiseringsplanen skal inneholde
  - mål og delmål
  - beskrivelse av hvordan disse målene skal nås
  - klare tidsangivelser
  - hvilke instanser som har ansvar for tiltaket
  - hvilke instanser som skal ha kopi/holdes oppdatert om framdrift/endringer
  - hvem som har bistått med å utarbeide planen
- inngå samarbeid med instanser som er aktuelle i kvalifiseringsarbeidet, herunder voksenopplæringen, Aetat m.fl
- tilrettelegge for/initiere tiltak, som
  - beboermedvirkning
  - kurs i regi av mottaket eller eksterne samarbeidspartnere
  - hospitering og/eller arbeidspraksis utenfor mottaket
  - opprette en introduksjonsmappe som skal inneholde kvalifiseringsplan, CV m.m. Innholdet i mappen er nærmere omtalt i bosettingsveilederens pkt. 3.2.7.

## ***Informasjonsarbeid***

Et strukturert informasjonsprogram betyr at det foreligger en skriftlig plan for de obligatoriske temaene det skal gis informasjon om og at programmet har en regelmessighet både i forhold til innhold, tidspunkt og gruppesammensetning. Det skal videre tas høyde for at dagsaktuelle tema kan inngå i programmet.

**Mål for informasjonsarbeidet:** gi beboeren kunnskap for å ivareta egen livssituasjon under mottaksoppholdet, ved en eventuell bosetting eller ved en retur til hjemlandet

Mottakene skal

- videreutvikle strukturert og obligatorisk informasjonsprogram tilpasset de gruppene som til en hver tid bor på mottaket
- sikre beboernes innflytelse på utformingen og gjennomføringen av informasjons- og aktivitetsprogrammet

- bruke praktiske aktiviteter som pedagogiske virkemidler og trekke inn lokale samarbeidspartnere og støttespillere
- samarbeide med voksenopplæringen slik at norskopplæringen og programmet utgjør en pedagogisk helhet
- ha en løpende evaluering av informasjonsprogrammet (for mottak opprettet før 01.07.01 er dette med utgangspunkt i evalueringen gjennomført i 2001, herunder evaluering av samarbeidet med norskopplæringen, beboermedvirkning og -deltakelse) som innebærer:
  - bruk av egnete evalueringsverktøy
  - implementering av vellykkede formidlingsmetoder
- prioritere og styrke programmets bosettingsforberedende del
- sørge for at informasjons- og aktivitetsprogrammet ses i sammenheng med målrettet kvalifisering

### ***Om planskjemaene***

I utgangspunktet er det en tett kobling mellom planskjemaene og driftsreglementets del B. Hittil har det vært laget ett planskema for hvert av de seks arbeidsområdene i del B. Som det vil fremgå av de vedlagte planskjemaene, vil det for planleggingen for 2002 legges opp til en løsere kobling.

Planskjemaene fastsetter *minimumskrav* for planlegging og rapportering til UDI. For 2002 er det laget ett planskema for organisatoriske og administrative forhold, herunder særskilte punkter om differensierte tilbud og beboermedvirkning, og ett for hvert enkelt satsingsområde. Det forutsettes selvfølgelig at mottakene planlegger for hele sin virksomhet. Vi ber om at skjema for egenplanlegging benyttes for planlegging og rapportering på de områdene som ikke er spesielt omtalt i planskjemaene. Vi gjør oppmerksom på at det i løpet av året kan komme tilleggskrav, både som en følge av en videreutvikling innen enkelte fagområder og som en følge av politikkendringer og justering av prioriteringene.

Planskjemaene foreligger som .doc-filer og .rtf-filer. De kan fås som filvedlegg mot at det sendes e-post med forespørsel til [rkml@udi.no](mailto:rkml@udi.no). Vi ber om at tittelen på e-posten er Plan-2002, slik at utsendelsen av skjemaene kan skje automatisk.

Med hilsen  
for Utlendingsdirektoratet

Lars Steinar Hansen  
underdirektør

Mette Moen Aaserud  
førstekonsulent

Kopi:           Transittmottakene  
                  UDI/Mottakskontoret  
                  UDI/Regionkontorene